

naar blot en af de tre Faktorer ved et Spørgsmaal i Finantsloven siger Nei, saa er det nok til i den Henseende at fremkalde en Forandring. Der er altsaa i den Henseende en meget væsentlig Forskjel (S. M. Petersen: Maa jeg bede om Ordet).

Den ærede Rigsdagsmand her foran (Tscherning) begyndte med at sige, at han havde været Ophavsmanden til dette Forslag, men han endte, som det allerede er blevet bemærket af flere ærede foregaaende Talere, med at udtale sig derimod. Han sagde, at han ansaa den Idee, at Examenskommissioner skulde kunne udøve nogen væsentlig Indflydelse paa Studierne ved Universitetet, for en „Drøm“; det vilde han vise tydelig og klart, og derfor foreslog han at bevilge de 3000 Rd. Han yttrede ved samme Leilighed, at det ikke var den rette Maade; han havde tidligere paaapeget et andet Middel, som vilde bringe det juridiske Studium ved Universitetet til at blive, hvad det skulde være, idet han havde foreslaaet at „afflasse Rangstvangen“ og „Rangsmærket.“ Sa, den Kur er radikal; der er Intet, som mere grundig vil afhjælpe alle de Mangler, som nu findes ved den juridiske Examen, end at afflasse selve Examen, saa falde naturligtvis alle de Indvendinger, man kunde have at gøre mod Examen, bort. Men det er dog en Kur, som jeg just ikke vil anbefale; der kunde dog maaskee findes lempeligere Midler til at raade Bod paa Manglerne. Den ærede Rigsdagsmand meente ogsaa, at det skulde hjælpe paa Studeringerne, dersom man afflaffede det lærde „Statskolevæsen“; men det er dog indlysende, at dette ikke kunde hjælpe det Allermindste, thi saalænge den Skoleplan bliver staaende, som vi nu have, vilde det være fuldkommen ligegyldigt, om de unge Mennesker undervistes i en Statskole eller i en privat Skole; hvad enten det unge Menneske kom til Universitetet gennem Metropolitankolen eller gennem v. Westens Skole, vilde dette ikke gjøre den mindste Forandring med Hensyn til de Forordninger, som Universitetet stiller til ham. Han sagde fremdeles, at man skulde afflasse dette Universitets-examensvæsen, hvorved man „laver Kandidater“;

men samtidigt dermed sagde den ærede Rigsdagsmand — og det med Rette — at saaledes som Tingene have udviklet sig her hjemme i Danmark, stoler man ikke rigtigt paa nogen videnskabelig Dannelse, uden at den er affluttet ved en Examen. Jeg troer derfor ikke, at man overhovedet kan komme til at forlade dette „Universitets-examensvæsen“; men man kan komme til at forlade, hvad der navnlig er den ærede Rigsdagsmand en Torn i Diet, nemlig at lave Kandidater. Naar Examen blev saaledes indrettet, at man underkastede sig den uden derfor at have til Hensigt at søge Levebrød ved Hjælp af den, saa hørte Universitetet op at være den „Kandidatfabrik“, som den ærede Rigsdagsmand afflyer saameget. Jeg troer, at det nu her gjorte Forslag er et godt Middel til at komme ind paa den nævnte Veie. Vel meente den høitagtede Kirke- og Underviisningsminister, at det vil være vanskeligt at finde Examinatorer, og det er Noget, som ikke kan modsiges; men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at for de to Examiners Bedkommende, hvorefter der særlig er talt, nemlig den theologiske og den juridiske — jeg siger „særligt“, fordi det synes mig, at ogsaa den høitærede Minister fortrinsviis dvælede ved disse to — er det neppe saa vanskeligt at finde Examinatorer, som det ved første Diekast kunde synes. Rigtig nok er den juridiske Videnskabelighed sunken meget, og det er ikke mere Stil og Mode mellem Juristerne, naar de have forladt Examensbordet, at hellige sig til videnskabelige Studier; men der er dog Folk, som efter hele deres Stilling og efter den Gjærning, de have at udføre, ere mindre udfatte for den Ulempe, at — som den høitærede Minister sagde — den ene lette Taagesky efter den anden trækker sig hen over de videnskabelige Resultater, som engang have staaet klart for dem. Jeg sigter her navnlig til Dommerne, i hvis Stilling det ligger, at de paa en ganske anden Maade end den praktiske juridiske Embedsmand maae holde sig klart for Die de juridiske Sætninger, som de have faaet ind i deres Studeretid, og deres hele Gjærning maa op-